

נא:

עין משפט
גר מצוה

הכס א מ"י פ"ג ס"ג
תחיון ומוסין
הכס כ"ו
קב ב מ"ב ש"י ס"ג
מפיקת הלין
קבא ב מ"י ס"ג מ"ג כ"ו
התקדש הלוי
קבג ב מ"י פ"ג ס"ג
מפיקת הלין
מ"ג ס"ג ס"ג
קבג ב מ"י פ"ג ס"ג
קבד ו מ"י פ"ג ס"ג
משנה הלוי

התכלת פרק רביעי מנחות

מסורת הש"ס

שקלים פ"ו ה"ב (ב) ויחמל
מה וישי"ב (ג) לקמן כ"ג:
שקלים פ"ו מ"ג (ד) עין
רש"י (ה) מנחו"ט ע"פ ע"מ
הכל (ו) גירסת ש"י ע"פ ע"מ
מפיקת הלין משפחה ו"ל דהכס
דרש מלמד המשיח היינו
הא לא נמי מלמדן הלא קרא לקמן
ואי חזקה נמורה נחמק ל"א
מנחי במחורה הלא דרש
(ז) ז"ל (ח) ע"ל ע"י (ט) ודף
(י) וישי"ב הינו כפ"ג
(כ) וישי"ב (ל) וישי"ב
פ"י ע"י ע"י דרש מ"ג
מנחו"ט ע"פ ע"מ ו"ל מ"ג
היה לפני חז"ל כ"ג
(מ) וישי"ב ע"י מ"ג ת"ד
מ"י וישי"ב מנחו"ט י"ד
ד"ה וישי"ב (ט) ויחמל ט:
(פ) משנה ע"י

והבהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה. ^א מהכל דרשין פ"ק
דכריתות (דף ה:) ד"כ"ג בן כ"ג טעון משיחה והיינו הא
נמי דמלמדך בתמורה (דף י"א) הוא קרא לכהנים גדולים:
ששהא כולה בהקטרה. פ"י בקונטרס שלא יעשה לה י"ו שריים
וחל דנבי לקמן ורבי
יהודה האי כליל תקטר מאי עביד ליה
כיון דההוא מנחם הכהנים פשיטא
דכולה כליל ולא איטריך אלף לר"ש
דקסבר משל עולם מהא ערד פי' ל"א
שאני קריבה לחלפין: וי"ו א'
דרש. הכל לא דרש ר"ש וי"ו וכן
פ"ק דמנהגין (דף ט"ז) גבי וקטן
ושופעין ופ"ק דטוטה (דף י:) אלף
וי"ו מוסף על ענין ראשון ^א נכפרק
הקומן כהן ^א דרש י"ו וי"ו דהר
דמשום דרש מרובה (ב"ק דף ס"ה)
ופקנ' ד' דע"ו (דף ט"ז) וקשה דכפרק
למשום דליכא מן מוכח דומן למדש
אלמא מיהו הך קושא דרש ד' מימות
ערבא ור"ש כ"י עקיבא וכוונתא דרש
פירקין ^א מוכח כ"ש ונמשלה פרק
קדשי מוצש (דף ט"ז) ^א דרש ר"ש דס
שן דעמא מדכתיב ויה ומוטח
ס' כדנאשית רבה דמוי' קדשי ותו
דרבי יהודה דרש הכהן י"ו ונכפרק אלף
מליאות (כ"מ דף ט"ז) גבי ומלאתה
וסוף פ"ק דמנהגין (דף ט"ז) גבי
ושופעין דרש וי"ו ונכתיב ממוה (דף
כ:) גבי ואם הוה ימיר אמרינן וי"ו
לא דרש ופ' קדשי בקלפי (ויחמל דף
מ"ה) איכתיב ופדריס שנמעלנו
מנעבר ופ"י דמנהגין (דף ט"ז) גבי
מלך ללא שרו רבי יהודה ור"ש אלף
י"ח נשם ומלך דרש וי"ו דרש ט"ז
ושמא להני דרשי הוא דלא דרשי ליה
ועובד אשכחן פ"י ה"ג ^א:
חק ו' דעולם תהא. ד"ה"א אהרן
מקריב חגיגותיו ככל יום ובניו
בשעה ששכחו הכהנים גדולים א"ע"ס
שכבר נתמכו ככהונת הדיוט ורבי
שמעון לית ליה האי סברא:

שיטה מקובצת

א) מתיבתא מני לא מינו כו'
זר היתה קריבה בני נחמק
ורקומי לעיל ז' ע"ב סוף
ע"א: [ן היתוב מנחם כ"ג
כמות הרדוס נחמק:
כ"ל. ומה תקטר למה י'
כיון דהכס כליל כליל:
ז' חזק ליתן נחמק:
ז' תקנות כהונת ד' י'
ע"א: [ן מתיבתא מני'
ורקומי ע"י מ"ג ע"ב
אמר ד"ה לא יכ"ו
[ן מתיבתא ורבי משמע הכהן
המשיח שמת תחתיו:
[ן עמלן ליתן [ן שיממין
כיון תהי' [ן כהן בקרא:
[ן כהונתו הוה:
[ן שורדים גדרים ונדבות:
א"ת. והיינו:
ע"ן דאורייתא. דמפיקתא:
כ"ו שיליה. פ"י קרבן מילה
דמשום חזק רבון ואת שווא
מכאן חזק לעובד י"ל רבי'
שהתנו ביד מחקרה דקדשת
דכ"ס האפר פמילא את בה
מטילה וכן מועלין ברמים
כשיצאו לחל קדוה כהן
ככ"ס יומא ואמרי' דהך
מטילה מדרבנן כשום האי
שנמא נפי כ"ד מתו
פ"ק דרש' לרבי משמע אמרי'
מטילה ראשונה תורת
קדשת לחל עליו מבני
כ"ו: [ן שריים. ולא נהרא
דאי מאי קא קשיא ליה
בסוף ור"ש האי אותה מאי
עביד ליה תא ככתיב ליה
לישה דאחא ולא יעשה
עביל תורת י"ל כיון דרישא
דקא לרש לא אתי לחת
שבת ולא מינו לא אהן
דכ"ס קרא לא אתי לפרש
אתה ולא חזיה. דרבי
התייר פ"ן דרש ע"י חז"ל
לעיל דף ע"א: [ן חז"ל.
ב"י לרבי קדשי ביק ביה
ה"א ובין לרבי קדשי ביה
ה"א מתיבתא את בה
מתיבתא וראשונותיה את
דיתלין בה כהן קדשי כותב
ד"ה בה מנחם אחא מועל'
הוי אחות:

מנחה הבאה עשרון וכו': ^א מתני' לא מינו
אחר תחתיו משל מי היתה קריבה ר"ש
אומר משל ציבור ר' יהודה אומר משל
יורשין ושלימה היתה קריבה: גמ' ^א ת"ר
כ"ג שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו מנין
ששהא מנחתו קריבה משל יורשין ת"ל
והבהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה
יכול יקריבנה חצאין ת"ל אותה כולה ולא
חציה דרבי רבי יהודה ר"ש אומר חק עולם
משל עולם כליל תקטר ששהא כולה
בהקטרה והאי הכהן המשיח להכי הוא
דאחא האי מיבעי ליה לכדתניא: יזה קרבן
אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשיח
אותו יכול יהו אהרן ובניו מקריבין קרבן אחד
ת"ל אשר יקריבו לה': אהרן בפני עצמו ובניו
בפני עצמן בניו אלו כהנים הדיוטות אתה
אומר כהנים הדיוטות או אינו אלא כהנים
גדולים כשהוא אומר והבהן המשיח תחתיו
מבניו הרי כ"ג אמור הא מה אני מקיים בניו
אלו כהנים הדיוטות א"כ לכתוב קרא הכהן
המשיח תחתיו בניו יעשה מאי מבניו שמעת
מינה תרתי ור"ש האי אותה מאי עביד ליה
מיבעי ליה לכ"ג שמת ומינו אחר תחתיו
שלא יביא חצי עשרון מביתו ולא חצי עשרון
של ראשון ותיפוק ליה מן ומחציתה ^א וי"ו
לא דרש ורבי יהודה האי חק עולם מאי
עביד ליה חוקה לעולם תהא כליל תקטר
למה לי מיבעי ליה לכדתניא אין לי אלא
עליונה ^א מנחת כ"ג בכליל תקטר ותחתונה
מנחת כהן הדיוט כולה תאכל מנין ליתן
את האמור של זה וזה ואת האמור של זה
בוה ת"ל כליל כליל לגזירה שוה נאמר כאן
כליל ונאמר להלן כליל מה כאן בכליל
תקטר אף להלן בכליל תקטר ומה להלן
ליתן ^א לא תעשה על אכילתו אף כאן ליתן לא
תעשה על אכילתה וסבר ר"ש משל ציבור
דאורייתא והתנן אר"ש שבעה ^א דכרבים התקינו
ב"ד זה אחד מהן עובר כוכבים ששלח יעולתו
ממדינת הים שלח עמה נסכים קריבה משלו
ואם לאו קריבין משל ציבור וכן גר שמת יהויחז
זבחים יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו
קריבין משל ציבור ותנאי ב"ד הוא כ"ג שמת
ולא מינו כהן אחר תחתיו ושתהא מנחתו קריבה
משל ציבור א"ר אבהו שני ^א תקנות הו
דאורייתא מרציבור כיון דחוו דקא מידחקא
לישבה תקינו דלגבי מיורשים כיון דחוו דקא
פשיע בה אוקמה אדאורייתא ועל פרה שלא
יהא מועלין באפרה דאורייתא הוא דתניא
הטוא' היא מלמ' שמועלין בה היא בה מועלין
באפרה

מנחה הבאה עשרון מנחה הנאה עשרון כו': ה' מתני' ושלימה.
עשרון שלם בצוקר ועשרון בין הערבים כל זמן שהיא קריבה משל
ציבור: גמ' הכהן ^א המשיח חספיו אחד מבניו יעשה אוסא.
דמשל יורשים קריבה עד יעמוד אחר: יכול יקריבו. יורשין לחלפין
כמו שהיה לזבין עושה: משל עולם.
משל כזור מתרומת הלשכה: ששהא
כולה כהקטרה. שלא יעשה מנחה
שריים לחלילה. ליטנא אחרינא
שיקטירו שלימה ולא לחלפין כל זמן
שהיא קריבה משל כזור דשלימה לא
פליגי ר' יהודה ור"ש. מפי המורה:
יכול יהו אהרן ובניו מקריבין קרבן
אחד. כיום המשחש: ובניו בפני
עמלן. ^א לשם המעורר ומאולתו יוס
ואלך לא אלף כ"ג ככל יום דכתיב ויקרא
ו' תמיד: כהנים הדיוטות. דכשהן
הדיוט נמתק לעבודה באותו יום היה
מקריב עשרון. ל"א כיום המלואים
היה ק' אלף לדיוט לא טובא. ולא
מפי המורה: או אינו אלף כהנים
גדולים. דה"ק קרבן זה יקריבו זה:
אהרן לדיוט כל כ"ג שיעמוד ה':
הרי כ"ג אמור. דה"ק קרא הכהן
לחלך אחד משלו שיעמוד תחתיו
המשיח שיעמוד מבניו אהרן תחתיו
דמשמע אחד מבניו שיעמוד תחתיו
לכ"ג ^א דמשמע תמיו: אוסא מאי
עביד ליה. כיון דנפק ליה שלימה
מכליל תקטר דשלאחא הכהן המשיח
מוקי להך דרשא לחלפין לעיל הרי
כ"ג אמור אלף חזותי מאי עביד ליה:
ומינו כהן אחר חספיו. זו כיום:
וסיפוק ליה מן ומחלפיה כע"כ.
שלאמין לעיל: חוקא טעולם ספא.
שמהא מזהו וו וטובג לדיוטות:
עליונה. חזיתין ^א דכתיב בקדש
דרשא כ"ג אהרן וכתיב בה כליל
תקטר והדר כל מנחת כהן כליל
תהיה דמשמע כהנתם נדבתו וכתיב
בה לא חלפין: מנין ליתן האמור
כו'. שהיו שניהם כליל כהקטרה
והאלול משירי שמיים יעבור בלאו:
פ"ל כליל כליל. כליל תקטר כליל
תהיה לא תכלל: ו'. דכתיב. כהנים
שקלים כפרק עמות שנמאלו: ווס
אחד מסא. התם קאי דקמני לעיל
כהמה שנמאלת מירושלים למגדל עדר
וכמתה לכל רוח זכרים עלות
נקבות שלמים כדלשונה ^א ממשכנין
אח מולאה להניא נסכיה עד שהיו
מניחין אותה וצורחין התקינו כ"ד
שהיו נסכיה קריבין משל כזור וקאמר
ר"ש ^א דגרים התקינו כ"ד חה
שאמרע אחד מהם והדר מפרש לאין
שש עובד כוכבים ששלח כו' דעובד
כוכבים משלח קרבנותיו כדלמא
כפרק אלו מנחות (לקמן דף ע"ג:) איש מה
ת"ל איש איש לזכות את העובדי

תורה אור השלם

1. והבהן המשיח תחתיו
מבניו יעשה אותה חק
עולם ל"י כליל תקטר
ויקרא ו' ט'
2. זה קרבן אהרן ובניו
אשר יקריבו ליה ביום
הקדשות אתה ועשרת האמה
סלה מנחה תמיד מחציתה
בכפר ומחציתה בע"כ
ויקרא ו' ט'
3. ואקף ויזרע חזקין את
אפר הקדש והזרע מחזין
למזבח במקום שחרד
והיקחה לערוד בני ישראל
למשפחת לוי נהר חזקא
דבא: כדבר י"ט ט

הנהגות הב"ח

(א) י"י כ"ה מאי כ"ג
משמע כ"ג ויחמל:
(ב) ר"ה דקא ו"י שקט
דליבני מירשין:

רבינו גרשום

ושלימה היתה קריבה כן
לר' שמעון בן לוי ויהודה.
שלא היו מקריבין אותה
לחצאין אלא שלימה. חק
עולם משל עולם. כלומר
משל רבים הדיוט צבור.
שתהא כולה בהקטרה
כלומר שלימה. אהרן בפני
עצמו יחזיקין ש"ל: וכדי
עצמו כשהתקינו
אחר מבניו לעבודה מקריב
תחילה עשירת מקריב:
אן כן ורחוק רישא את
ותו לא לכתוב בניו. וי'
שמעון דנפק ליה דרשימה
היתה קריבה כליל תקטר
אותה מאי עביד ליה: ל"ג
שמת בחצי היום. חוקה
לעולם תהא שכלל יום
יקריבה. עליונה ביהמים.
והתחנה שאר כמות כהן.
כלא תאכל. שלוקה א'
אלה. והתמן א"ר שמעון ד'
דרביס התקינו כסס שקלים
זה אחד מן אותה שנתאמר
למעלה בראשונה היו
משכבין את מוצאה וכו'.
ועברו כוכבים ששלח עלות
זכר דחוו רקא מידחק
לישבה שהיו מתין כלל
שנה כדאמרי' בפסי' וסא
ישנה רשעים תקעוהו.
ואילו היו כסאין כן
הלשכה היתה פתוחה:
כיון דחוו דקא פשיע ביה
שפמיס לא היו כסאין

כוכבים שגודרים י' נדבות כשראל:
יורשים נסכיו: משל ציבור. אלמא תנאי כ"ד הוא ולא דאורייתא: דאורייתא מדלצור. דכתיב (ויקרא ו') חק עולם משל עולם:
דקא מידחקא לשה. שהיו פוחחין השקלים שנלשכה לפי שכלל שנה היו זריבין כן כדאמרינן בפ"ק דמסכת יומא (דף טז.) ושנת רשעים
כמלכונה ומש' י' ו' מתקדש שני שעמדו יותר מג' מאות כהנים גדולים לכל אחד לא הויא שנתו קטנו (ס) מיורשין: דקספטי. ואין נשכין
אותה [א] דהיינו שמי תקנות דמעיקרא תקטרו מיורשין והדר תקנו להודרה אדאורייתא [א] כמעיקרא: ועל פרה. היינו מאותן [א] דכרבים:
שלא יבא מועלין באפרה. הנהגה מאפרה לא יתחייב קרבן מעילה: תעלפא היא. כפרה כתיב. מלמד שמועלין בה כשאר חטאות עד שלא
היתה להן שנת הימר לכהנים: (א) למכתן. אפר מרפא מכה: פרשי מספק הוואום. משום [א] מעילה. כשמתעלה קמייתא דמעילה (דף כ:)
מפרש מאי איכא בין מעילה דרבנן למעילה דאורייתא: ספק הוואום. כגון שנתמא נספק טמא מה כגון כהנות ופרעות:
כשהיה מנחין להן. כלומר כעשו כשמביאין אותן גזיין אח המעות מכל אחד ואחד ואין כאין מתרומת הלשכה כשאר קרבנות כזור:

וכן גר. להכי נקט גר דאין לו יורשים דאי ישראל הוו מקריבין
יורשים נסכיו: משל ציבור. אלמא תנאי כ"ד הוא ולא דאורייתא: דאורייתא מדלצור. דכתיב (ויקרא ו') חק עולם משל עולם:
דקא מידחקא לשה. שהיו פוחחין השקלים שנלשכה לפי שכלל שנה היו זריבין כן כדאמרינן בפ"ק דמסכת יומא (דף טז.) ושנת רשעים
כמלכונה ומש' י' ו' מתקדש שני שעמדו יותר מג' מאות כהנים גדולים לכל אחד לא הויא שנתו קטנו (ס) מיורשין: דקספטי. ואין נשכין
אותה [א] דהיינו שמי תקנות דמעיקרא תקטרו מיורשין והדר תקנו להודרה אדאורייתא [א] כמעיקרא: ועל פרה. היינו מאותן [א] דכרבים:
שלא יבא מועלין באפרה. הנהגה מאפרה לא יתחייב קרבן מעילה: תעלפא היא. כפרה כתיב. מלמד שמועלין בה כשאר חטאות עד שלא
היתה להן שנת הימר לכהנים: (א) למכתן. אפר מרפא מכה: פרשי מספק הוואום. משום [א] מעילה. כשמתעלה קמייתא דמעילה (דף כ:)
מפרש מאי איכא בין מעילה דרבנן למעילה דאורייתא: ספק הוואום. כגון שנתמא נספק טמא מה כגון כהנות ופרעות:
כשהיה מנחין להן. כלומר כעשו כשמביאין אותן גזיין אח המעות מכל אחד ואחד ואין כאין מתרומת הלשכה כשאר קרבנות כזור: